

Дозвілєво-оздоровчі послуги у період повномасштабної війни

<https://doi.org/10.17721/2786-4561.2024.4.special-02/19>

Михайленко Т.І.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, Україна
tanya_mykhailenko@knu.ua

Анотація. Стаття присвячена дослідженню природних ресурсів та наявної інфраструктури еко-комплексу «Перлина Дзвінкова» села Дзвінкове Київської області, Боярської територіальної громади.

Висвітлено, що еко-комплекс «Перлина Дзвінкова» із наявною інфраструктурою та оздоровчим комплексом може приймати відвідувачів у будь-яку пору року. На основі отриманої інформації обґрунтовано можливість використання даного еко-комплексу та прилеглої до нього території для надання дозвілєво-оздоровчих послуг для потреб різних верств населення. Виявлено, що даний еко-комплекс забезпечує потребу у комфортному проживанні, харчуванні, оздоровленні та проведенні дозвілля. Автором зазначаються можливості забезпечення необхідними послугами основних сегментів споживачів.

Проаналізовані основні послуги оздоровчого центру «Перлина Лайф» на базі даного еко-комплексу та визначено, що запропонований асортимент оздоровчих послуг підходить для різних категорій відвідувачів у період війни, передусім для людей, які постраждали від воєнної агресії на території України.

Ключові слова: еко-комплекс, оздоровчі послуги, відпочинок, дозвілля, оздоровчий центр, діти-вимушені переселенці, військові

Leisure and health services during a full-scale war

Mykhailenko T.

Taras Shevchenko National University, Kyiv, Ukraine,
tanya_mykhailenko@knu.ua

Abstract: The natural resources, including recreational and health, the available infrastructure of eco-complex «Perlyna Dzvinkova» of the Dzvinkove village, Kyiv region (Boyarska territorial community) were explored.

It is highlighted that the «Perlyna Dzvinkova» eco-complex with its existing infrastructure and health center can receive visitors at any time of the year. On the basis of the received information, the possibility of using this eco-complex and its adjacent territory to provide leisure and health services for the needs of various segments of the population is substantiated. It was found that this eco-complex provides the need for comfortable living, food, health and leisure activities. The author notes the possibilities of providing the necessary services to the main consumer segments. The article analyzes the main services of the «Perlyna Life» health center based on this eco-complex and determines that the proposed range of health services is suitable for different categories of visitors during the war, primarily for people who suffered from military aggression on the territory of Ukraine.

Key words: eco-complex, health services, recreation, leisure, health center, forced displaced children, military

Вступ. Повномасштабна війна, яка триває з 24 лютого 2022 року, внесла суттєві корективи у звичне життя українців. І це зумовлює актуальну потребу у розгляді та пошуці нових можливостей надання послуг оздоровлення та організації дозвілля, психологічного відновлення для різних категорій людей: дітей, які зазнали впливу війни; воїнів, які потребують оздоровлення та покращення психоемоційного стану; людей з деокупованих територій або які пережили окупацію; а також людям, які під час війни не виїжджали за межі нашої країни і потребують психологічної допомоги.

Актуальність даного дослідження обумовлена кількома факторами:

- по-перше, в умовах воєнного стану оздоровлення та відпочинок є важливим фактором, адже паніка, стрес, вимушений переїзд, зміна звичного оточення, перебування у бомбосховищах залишають психологічні травми не тільки у дітей, але і у дорослих;

- по-друге, потреби в оздоровленні зумовлюють необхідність пошуку місцевостей, які могли б у повній мірі задовольнити ці потреби;

- по-третє, важливо забезпечити якісний відпочинок і можливість відновити фізичне здоров'я та психологічну рівновагу різним категоріям людей.

Мета дослідження - дослідити та обґрунтувати можливості використання еко-комплексу «Перлина Дзвінкова» (Київська область) та прилеглої до нього території для надання дозвіллевих та оздоровчих послуг для різних категорій населення у період повномасштабної війни.

Об'єктом дослідження є територія еко-комплексу «Перлина Дзвінкова», **предметом** виступають рекреаційні та оздоровчі ресурси й умови території даного комплексу для надання послуг з забезпечення дозвілля та оздоровлення громадянам.

Матеріали і методи досліджень. В основу дослідження покладено загально-наукові методи: описовий, джерелознавчий, систематизації, аналізу та синтезу, логічний та узагальнення. Джерелознавчий метод дозволив зібрати й опрацювати матеріали з відкритих джерел, а також використовувався при роботі з науковими публікаціями. Метод аналізу і синтезу забезпечив обґрунтування придатності території еко-комплексу «Перлина Дзвінкова» Київської області (з точки зору наявних природних умов та інфраструктури) для надання дозвіллево-оздоровчих послуг різним категоріям населення. Описовий метод допоміг розкрити особливості оздоровчих послуг, які пропонуються на базі еко-комплексу «Перлина Дзвінкова». Логічний метод та узагальнення дозволили виділити перспективні атракції та перелік оздоровчих послуг, які надаються на базі оздоровчого центру «Перлина Лайф».

Результати та їх аналіз. Дозвілля – це та частина життя людини, яка не пов'язана із трудовою діяльністю та той час, який витрачається на відновлення нормального стану організму. З точки зору рекреаційної функції, дозвілля сприяє зняттю психологічної напруги та перевтоми, відтворенню фізичних та емоційних сил людини.

Оздоровчі послуги – послуги з надання профілактичної, лікувальної, реабілітаційної допомоги, проживання, харчування, проведення дозвілля та інші сервісні послуги, що надають на курорті, на лікувально-оздоровчій місцевості та в санаторно-курортних організаціях (Kravets, Riabiev, 2017).

Тобто, для отримання дозвіллево-оздоровчих послуг, для яких властиві невідчутність, невіддільність від джерела виробництва, нездатність до зберігання, потрібні: місцевість зі сприятливими природними умовами та чинниками, атрактивні локації, необхідна інфраструктура для перебування відвідувачів та кваліфікований персонал.

Однією із таких місцевостей, яка має всі необхідні умови для відновлення сил, відпочинку та оздоровлення може бути еко-комплекс «Перлина Дзвінкова». Даний комплекс розташований всього у 35 км від міста Києва у Фастівському районі Боярської територіальної громади. Зважаючи на близьке розташування до столиці, дістатися до «Перлини Дзвінкової» доволі легко власним автотранспортом дорога займає 25-30 хв. За відсутності автомобіля дістатися села Дзвінкового можна київською приміською маршруткою № 778 «Київ-

Яблунівка», яка щогодини відправляється від станції метро Нивки. Відстань від адміністративного центру громади - Боярки до Дзвінкового становить майже 20 км, які можна подолати як на власному автомобілі за 20 хв, так і на приміському автобусі №6, який курсує тричі на день.

Природно-кліматичні умови даного еко-комплексу оптимальні для оздоровчого впливу: клімат м'який з достатньою кількістю вологості, помірно-континентальний з доволі теплим літом та помірно холодною зимою. Середня багаторічна температура повітря становить у січні $-3,5$ С, липні – $+ 20,3^{\circ}$ С. В його формуванні визначну роль відіграють повітряні маси, що надходять з Атлантики, Арктичного басейну або формуються над континентальним простором Євразії. Погодні умови часто носять мінливий характер, особливо взимку. Навіть у холодному січні спостерігаються короткочасні періоди потепління та відлиги. Літня погода – жарка з нерівномірною кількістю опадів. Рельєф території рівнинний, слабохвилястий.

На території комплексу 350 видів паркових рослин та власне джерело питної джерельної води.

Через Дзвінкове протікає річка Ірпінь, яка є правою притокою Дніпра і за часів Київської Русі була судноплавною. Серед рослинного світу переважають насадження дуба, граба, клена, берези, акації та сосни.

Поблизу села Дзвінкове та еко-комплексу «Перлина Дзвінкова» розташовується заказник загальнодержавного значення Дзвінківський, площею 700 га, який підпорядковується Боярській лісовій дослідній станції. В заказнику охороняють унікальні високопродуктивні соснові насадження в заплаві річки Ірпінь. У зазначеному заказнику представлені найстаріші соснові ліси Київської області, вік яких у середньому становить 150 років. З тварин водяться лосі, лисиці, козулі, зайці-русаки, дикі свині та ін. (The website of the Forest reserve of public significance «Dzvinkivskyi», 2024).

Зазначені природні умови сприятливі для оздоровчого ефекту: м'який клімат місцевості, наявність зелених масивів та річки Ірпінь формують сприятливий мікроклімат. Наявні лісові масиви і повітря, у поєднанні з дозованими прогулянками (теренкурор) та пішими прогулянками, чинять потужний оздоровчий ефект на організм людини.

Еко-комплекс «Перлина Дзвінкова» функціонує цілорічно. На його території розташовані 15 двоповерхових котеджів зі всіма зручностями, де можуть розміститися від 4 до 6 осіб у кожному. Кожен котедж має терасу, обладнану під зону відпочинку із столом та кріслами, місцем для мангала. Також кожний котедж включає кухню-вітальню, дві спальні і два санвузли (The website of the Health eco-complex «Perlyna Dzvinkova», 2024). На території еко-комплексу знаходиться кафе (включає зал та літню терасу), яке надає можливість повноцінного харчування протягом усього часу перебування відвідувачів. У меню представлені страви традиційної української та європейської кухні, основний акцент - на здорове харчування. Існує послуга доставки їжі у котеджі. Ціни помірні, наприклад, вартість комплексного обіду становить 150 – 200 грн.

Еко-комплекс має на своїй території оздоровчий центр «Перлина Лайф», який спеціалізується на діагностиці захворювань, їхній профілактиці та терапії. Центр працює за методиками медичної клініки «Алтімед» (The website of the Medychnyi tsentr «Altimed», 2024). Основна методика, за допомогою якої проводиться як діагностика організму так і терапія частотно-хвильова терапія, в основі дії якої - електромагнітні коливання. Особливість такої методики - відновлення організму без медикаментозного впливу. Метод частотно-хвильової терапії абсолютно неінвазивний і безпечний для здоров'я людини, чинить ефективний вплив на організм, безболісний та не має побічних ефектів. Оздоровчий центр «Перлина Лайф» пропонує своїм відвідувачам (як дорослим так і дітям) пройти наступні оздоровчі курси терапії, причини яких могли бути викликані впливом війни: стресові ситуації та їх наслідки, лікування наслідків перенесених вірусних інфекцій і запальних процесів, синдром хронічної

втоми, відновлення життєвих сил організму, нормалізації кровообігу центральних та периферичних судин, нормалізації функціонування імунної системи під наглядом лікаря (The website of the Health center «Perlyna Life», 2024). Також доступна послуга комплексної первинної та поточної діагностики всіх органів та системи організму. Специфіка даної методики діагностики організму та лікування придатні для оздоровлення не тільки для дорослих, але і для дітей.

На сьогодні оздоровчий центр пропонує наступні основні послуги з лікування та оздоровлення: 7-денний курс лікування постковідного синдрому, програми оздоровлення, комплексну діагностику організму, зондування організму, терапію детоксикаційними та антиоксидантними розчинами на основі активованої води джерела села Дзвінкове (The website of the Health center «Perlyna Life», 2024). Наприклад, 7-денний курс лікування постковідного синдрому включає декілька етапів: підготовчий (1-2 дні, проводиться комплексна діагностика), очисний (3-5 днів, щоденна апаратна терапія та необхідні процедури) та відновлювальний (шостий та сьомий дні - апаратна терапія та процедури, направлені на відновлення організму).

Щодо вартості основних зазначених послуг, то поточна діагностика стану організму коштує від 1500 грн, контрольна діагностика функціонального стану організму - від 1100 грн, харчовий тест - 2500 грн, частотно-хвильова терапія - 800 грн. Тривалість прийому в залежності від процедури коливається від 30 до 90 хв.

Отже, всі запропоновані послуги оздоровлення в оздоровчому центрі «Перлина Лайф» орієнтовані на відновлення сил, оздоровлення та лікування як дітей, так і дорослих.

Щодо додаткових ресурсів (табл.1), які дозволяють реалізовувати проведення дозвілля та відновлення сил на території еко-комплексу варто відмітити: пляж місцевої водойми, наявність лісових стежок для велопрогулянок та піших прогулянок, риболовля у місцевому ставку, басейн, облаштовані дитяча зона (батут, дитячий майданчик) та зони для гри у настільний теніс та бадмінтон, кінні прогулянки. Також працює пункт прокату лижного і спортивного спорядження та пляжного інвентарю.

Таблиця 1 Сезонність та асортимент дозвіллевих послуг еко-комплексу «Перлина Дзвінкова»

Найменування послуги	Сегмент	Період надання послуг	
		Весняно-літній	Осінньо-зимовий
Використання пляжної зони (таласотерапія, аеротерапія, геліотерапія)	дорослі діти	•	-
Купання	дорослі діти	•	-
Вело прогулянки	дорослі діти	•	-
Теренкур	дорослі	•	•
Риболовля	дорослі	•	•
Дитячий майданчик	діти	•	•
Кінні прогулянки	дорослі діти	•	•
Активні види спорту (бадмінтон, настільний теніс)	дорослі діти	•	-
Баня на дровах	дорослі діти	•	•

Також для проведення дозвілля неподалеку від еко-комплексу «Перлина Дзвінкова» можна відвідати наступні локації:

- сімейний еко-парк Ясногородка – розташований у 14,5 км від Дзвінкового у Макарівському районі, тут знаходиться найбільша в Україні страусова ферма, яка налічує понад 500 особин. Також на території знаходиться контактний зоопарк (The website of the «Yasnohorodka» Family Eco Park, 2024) з доволі різноманітним світом тварин: олені, шотландські корови, буйволи, кролики, свині, кози, барани та ін.

- кінний клуб «Клондайк», який знаходиться на відстані майже 14 км від еко-комплексу. Є можливість взяти уроки верхової їзди та насолодитися кінною прогулянкою серед мальовничої природи по лісу або поблизу озера (The website of the «Klondike» Horse Club, 2024).

- равликова ферма «Агроравлик», яка розташована на відстані 37 км від еко-комплексу «Перлина Дзвінкова». Відвідувачам пропонується екскурсія фермою, навчання технології вирощування равликів та дегустація в ресторанному закладі на території ферми (The website of the Snails farm «Agroravluk, 2024).

Зважаючи на тривалу війну в Україні, масштабні руйнації як цивільної інфраструктури так і оздоровчо-лікувальних закладів, тривалу окупацію населених пунктів, в тому числі курортних місцевостей і зростаючу потребу у відпочинку, проведенні дозвілля та оздоровленні, особливо гостро у даний період, еко-комплекс «Перлина Дзвінкова» та її оздоровчий центр є доволі перспективним місцем для надання дозвілєво-оздоровчих послуг. Основними сегментами відвідувачів на сьогодні можуть бути: діти, діти-переселенці, сім'ї, тимчасово переміщені особи, військові та їхні сім'ї, мешканці, які відчувають вплив або постраждали від війни.

Для дітей на базі еко-комплексу «Перлина Дзвінкова» створені всі умови для комфортного перебування та забезпечення якісного відпочинку маленьких відвідувачів: проживання, харчування, наявна інфраструктура. Якщо у дитини є спеціальна дієта чи певні особливості в харчуванні, то обов'язково робиться коригування в меню для неї. Природні умови та можливість активного і різноманітного проведення дозвілля дозволяють допомогти дітям відволіктися від негативних думок, розвантажити психіку, провести час з користю для фізичного та морального здоров'я.

Діти-переселенці змушені були виїздити зі свого місця проживання. Це також діти, які постраждали внаслідок військової російської агресії і мають підвищений рівень тривоги, багато страхів, що може мати різний прояв. У таких дітей є труднощі з інтеграцією у нове середовище спілкування, потреба у стабілізації емоційного стану, подоланні емоційного виснаження та фрустрації, повернення до звичного активного способу життя. Більшість дітей-переселенців психологічно нездатні самостійно повернутися в систему соціальних зв'язків і норм мирного життя, тому постає потреба в спеціалізованому наданні соціальної та психологічної допомоги. Саме тому виникла потреба у залученні професіоналів для роботи із такої категорією дітей і з цим причин була створена ініціатива, яка залучила дитячий табір «Questy Camp» та команду дипломованих психологів України до роботи із дітьми. Діти забезпечуються насиченою програмою перебування, яка акцентує увагу на отриманні позитивних емоцій (завдяки квестам, іграм, майстер-класам, вивчення англійської мови та іншим формам розваг) та створенні дружнього мікроклімату серед дітей.

Еко-комплекс «Перлина Дзвінкова» створив всі умови і для сімейного відпочинку: облаштована територія для проведення дозвілля, можливість отримати оздоровчі процедури, відвідати цікаві сімейні локації неподалеку. Такий сімейний відпочинок може бути відпочинком вихідного дня або на декілька днів. Так як війна накопичує у людей стрес, депресивні настрої - кожна людина намагається відновити психологічний ресурс, періодично мати змогу відчути знову, яким було життя до війни – відпочинок та оздоровлення як раз слугують такими відновлювальними засобами.

Для військових, які постійно знаходяться у стані напруження, надмірного психоемоційного навантаження відпочинок є не тільки базовою потребою, але і частиною

процесу реабілітації та оздоровлення. Відпочинок дуже добре впливає на самопочуття будь якої людини, а у випадку з військовослужбовцями може відігравати потужну роль у підтримці або відновленні морального духу, фізичного та ментального здоров'я наших захисників. Для багатьох військових, які отримали поранення, оздоровчі процедури і потреба в оздоровленні є нагальними. Знову ж таки, можливість побути із сім'єю – частина терапії, яка направлена на підняття морального духу та покращення психічного здоров'я, здатні пододати психоемоційну втому.

Таким чином, еко-комплекс "Перлина Дзвінкова" має всю необхідну інфраструктуру для проживання, харчування, відновлення сил та проведення дозвілля та надання оздоровчих послуг відвідувачам як на вихідні дні, так і на більш тривалий період, як для дітей так і для дорослих.

Висновки. Сьогодні проблема оздоровлення, відпочинку, дозвілля постраждалих від війни гостро стоїть у суспільстві, адже затяжний стрес, в якому перебуває суспільство протягом всього часу від початку повномасштабної війни може призводити до небажаних коротко- і довготривалих наслідків.

Еко-комплекс "Перлина Дзвінкова" разом із прилеглою територією, завдяки своїм природнім умовам, наявності джерела питної мінеральної води, сучасної інфраструктури, близькості до міста Києва може слугувати перспективним місцем для відпочинку та надання дозвіллево-оздоровчих послуг для різних категорій людей: сімей, дітей, дітей-переселенців, військових та їхніх сімей, які постраждали від збройних нападів під час військової агресії російської федерації проти України, так і для киян та жителів Київщини. Наявність додаткових атрактивних локацій (сімейного еко-парку Ясногородка, кінного клубу «Клондайк», равликової ферми «Агроравлик») поблизу даного еко-комплексу слугує додатковим чинником привабливості даного комплексу для відвідування.

Особливо актуальною дана місцевість може бути для оздоровлення та відпочинку дітей, бо це найбільш вразлива категорія, а переживання травматичних подій під час війни може призвести до серйозних психологічних страждань та різних кумулятивних наслідків: порушення сну та харчування, агресії, замкнутості, втрати контролю та ін. Вже на базі еко-комплексу «Перлина Дзвінкова» впроваджується ініціатива щодо оздоровлення та надання психологічної дороги дітям із залученням психологів та команди фахівців, які допомагають дітям адаптуватися до норм звичного життя.

Так само гостро сьогодні у суспільстві постає питання щодо оздоровлення та відпочинку бійців та постраждалих від війни, адже важливо повертати до нормального та повноцінного життя осіб після участі у бойових діях, відновлювати їх фізичне, ментальне та психічне здоров'я.

Перспективи подальших досліджень, вбачаємо у можливості залучення подібних баз відпочинку та комплексів зі сприятливими природними умовами та розташуванням, а також інших додаткових локацій дозвіллевого характеру, які будуть корисними для надання дозвіллево-оздоровчих послуг.

References

- Forest reserve of public significance «Dzvinkivskiyi» (2024). URL: <https://dzvinkove.com.ua/vse/nashe-selo/zakaznik> (in Ukrainian)
- Forest reserve of public significance «Dzvinkivskiyi»(2024). URL: <https://esu.com.ua/article-24062> (in Ukrainian)
- Health center «Perlyna Life» (2024). URL: <https://perlyna-otdyh.com.ua/uk/poslugi/ozdorovytelnyj-czentr> (in Ukrainian)
- Health eco-complex «Perlyna Dzvinkova» (2023). URL: <https://perlyna-otdyh.com.ua/uk/> (in Ukrainian)
- «Klondike» Horse Club (2024). URL: <https://horsehouse.org.ua/catalog/kievskaya-oblast/37-ksk-klondajk> (in Ukrainian)

- Kravets O., Ryabev A. (2017). *Resortology: a textbook*. Kharkiv: O.M. Beketov NUUEKh.
<https://core.ac.uk/download/pdf/141489399.pdf> (in Ukrainian)
- Medychnyi tsentr «Altimed» (2024). URL: <https://www.altimed.net/uk/> (In Ukrainian)
- Snails farm «Agroravluk» (2024). URL: <https://agroravlik.com.ua/#business>
- «Yasnohorodka» Family Eco Park (2024). URL: <https://yasnogorodka.com.ua/> (in Ukrainian)